

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa

o úrovni dosiahnutých vzdelávacích výsledkov žiakov v cudzích jazykoch v základných školách s vyučovacím jazykom maďarským, vyučovacím jazykom slovenským a maďarským v SR v školskom roku 2007/2008

Cieľom tematickej inšpekcie bolo zistiť prostredníctvom testov úroveň dosiahnutých vzdelávacích výsledkov žiakov 9. ročníka základných škôl s vyučovacím jazykom maďarským (ďalej ZŠ s VJM) a základných škôl s vyučovacím jazykom slovenským a vyučovacím jazykom maďarským (ďalej ZŠ s VJS a VJM) v predmete anglický a nemecký jazyk. Oba kontrolované predmety sa v školách s VJM vyučujú ako druhý cudzí jazyk. Testy boli zostavené v súlade s požiadavkami platných učebných osnov pre 5. – 8. ročník ZŠ a vzdelávacích štandardov z cudzích jazykov.

Úloha sa plnila v **85** ZŠ (67,46 % zo siete ZŠ s VJM, VJS a VJM v SR); z toho bolo **5** cirkevných. Test písalo **1 899** žiakov, z anglického jazyka **1 273** a z nemeckého jazyka **626** žiakov.

Inšpekcie sa vykonali v **5** krajoch SR (Bratislavský, Trnavský, Nitriansky, Košický a Banskobystrický), v pôsobnosti ktorých sú ZŠ s VJM, VJS a VJM. Počet škôl, v ktorých sa vykonala inšpekcia, je uvedený v tabuľke č. 1.

Tabuľka 1

Počet základných škôl, v ktorých sa vykonala inšpekcia

Kritérium	Počet škôl			
	Štátne	Cirkevné	Spolu	
	Bratislavský kraj	4	0	4
	Trnavský kraj	19	1	20
	Nitriansky kraj	27	3	30
	Banskobystrický kraj	20	0	20
	Košický kraj	10	1	11
Spolu	Slovenská republika	80	5	85

Administráciu testov zabezpečovali školskí inšpektori, ktorí spolu s vedením škôl organizačne zabezpečili plynulosť testovania v priebehu prvej až štvrtej vyučovacej hodiny. Počas administrácie boli v triede zväčša učitelia testovaného predmetu.

Test sa žiakom zadával v tlačenej podobe v testovej forme A, B. Obsah testu tvorilo 30 úloh s výberom štyroch odpovedí, z ktorých jedna bola správna. Odpovede žiaci zapisovali do odpovedového hárku. Každá úloha bola hodnotená binárnym spôsobom: 0 bodov za nesprávnu a žiadnu odpoveď, 1 bod za správnu odpoveď. Čas na vypracovanie testov pre žiakov vrátane inštrukcie (45 min.) bol dodržaný, nevyskytol sa problém časovej tiesne.

Úspešnosť žiakov sa posudzovala podľa určených kritérií:

<91%; 100%>	veľmi dobrá úroveň
<81%; 91%>	dobrá úroveň
<63%; 81%>	priemerná úroveň
<50%; 63%>	málo vyhovujúca úroveň
<0%; 50%>	nevyhovujúca úroveň

Podrobné údaje o počte testovaných žiakov vo vybraných predmetoch v 9. ročníku ZŠ sú uvedené v tabuľke č. 2.

Tabuľka 2 Počet testovaných žiakov vo vybraných predmetoch v 9. roč. ZŠ

Kritérium		Počet testovaných žiakov		
		ANJ	NEJ	spolu
	Bratislavský kraj	49	37	86
	Trnavský kraj	193	235	428
	Nitriansky kraj	497	253	750
	Banskobystrický kraj	306	84	390
	Košický kraj	228	17	245
Spolu	Slovenská republika	1 273	626	1 899

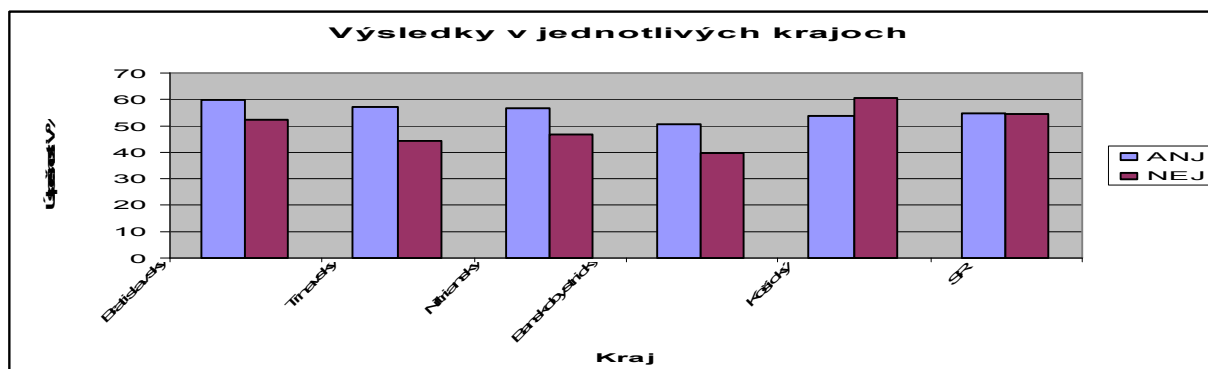
V školách, v ktorých sa v 9. ročníku vyučoval anglický jazyk (ANJ) aj nemecký jazyk (NEJ), boli žiaci testovaní z oboch vybraných predmetov.

Najlepšie výsledky v ANJ dosiahli žiaci v Bratislavskom kraji, najslabšie v Banskobystrickom kraji. V NEJ dosiahli najlepšie výsledky žiaci v Košickom kraji, najslabšie v Banskobystrickom kraji. Výsledky v teste z ANJ, NEJ sú uvedené v tabuľke č. 3 a grafe č. 1.

Tabuľka 3 Výsledky testu z cudzích jazykov v jednotlivých krajoch

Kritérium		% úspešnosti	
		ANJ	NEJ
	Bratislavský kraj	59,9 %	52,2 %
	Trnavský kraj	57,4 %	44,1 %
	Nitriansky kraj	56,5 %	46,6 %
	Banskobystrický kraj	50,4 %	39,7 %
	Košický kraj	53,6 %	60,6 %
Spolu	Slovenská republika	54,8 %	45,4 %

Graf 1 Dosiahnuté výsledky v jednotlivých krajoch

Dosiahnuté výsledky v teste z ANJ

Úspešnosť žiakov v teste sa pohybovala v intervale od 30,2 % do 77,4 %. Priemerná úspešnosť bola 54,8 %. Rozdiel medzi najlepšou a najslabšou dosiahnutou úspešnosťou je 47,2 % (graf 2).

Graf 2 Dosiahnuté výsledky v ANJ

Najlepšie výsledky dosiahli žiaci pri riešení úloh:

- určiť slovo tematicky odlišné,
- vyriešiť úlohu z hľadiska pravopisu,
- doplniť frázové sloveso do vety.

Najslabšie výsledky dosiahli žiaci pri riešení úloh:

- označiť správne použitie gramatického člena,
- určiť správne tvary slovies v minulom čase,
- priradiť americký výraz k britskému.

Žiaci preukázali schopnosť zapamätať si a určiť slová tematicky odlišné, tvoriace základ slovnej zásoby v ANJ. Vedeli použiť pravidlá slovosledu vo vete a pravidlá písania veľkých písmen. Problémy im spôsobovali najmä úlohy zamerané na jazykové prostriedky (morfológia), ktoré boli svojím obsahom zamerané na učivo o používaní gramatických členov, učivo o slovesách a na ovládanie rozdielov medzi anglickou a americkou lexikou.

Z analýzy výsledkov jednotlivých okruhov vyplýva (tabuľka 4), že žiaci zvládli tematické okruhy na 68,5 % a jazykové funkcie na 63,6 %, čo je priemerná úroveň. V okruhoch rečové zručnosti dosiahli 54,9 % a jazykové prostriedky 53,3 %, čo je na málo vyhovujúcej úrovni (tabuľka 4).

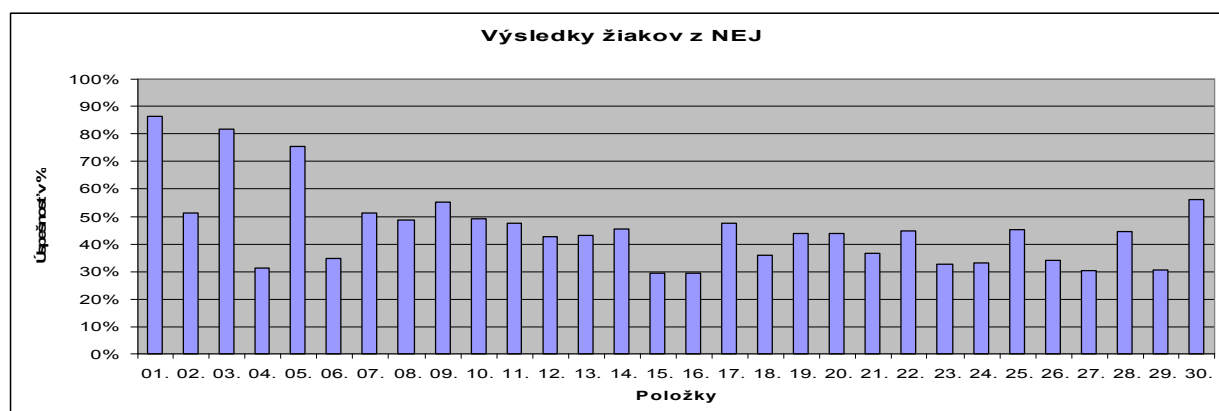
Tabuľka 4 Hodnotiaca tabuľka

Okruh	Percentuálne hodnotenie	Slovné hodnotenie
Tematické okruhy	68,5%	priemerná úroveň
Jazykové funkcie	63,6%	priemerná úroveň
Rečové zručnosti	54,9%	málo vyhovujúca úroveň
Jazykové prostriedky	53,3%	málo vyhovujúca úroveň

Dosiahnuté výsledky v teste z NEJ

Úspešnosť žiakov v teste sa pohybovala v intervale od 29,7 % do 86,3 %. Priemerná úspešnosť bola 45,4 %. Rozdiel medzi najlepšou a najslabšou dosiahnutou úspešnosťou je 56,6 % (graf 3).

Graf 3 Dosaiahnuté výsledky v NEJ

Najlepšie výsledky dosiahli žiaci pri riešení úloh:

- vybrať správny výraz ,
- vybrať z uvedených výrazov správne slovo.

Najslabšie výsledky dosiahli žiaci pri riešení úloh:

- ovládať skloňovanie podstatných mien ženského rodu,
- použiť správnu spojku na porovnávanie „wie“,
- použiť správne ustálené spojenie.

Žiaci boli úspešnejší v rečových zručnostiach, v ktorých dokázali pracovať s bežnou slovnou zásobou. Najmenej boli úspešní pri práci so súvislým textom vo využívaní jazykových prostriedkov.

Z analýzy výsledkov jednotlivých okruhov vyplýva (tabuľka 5), že žiaci zvládli na málo vyhovujúcej úrovni rečové zručnosti 56,4 % a tematické okruhy 52,6 %. V okruhu jazykové prostriedky dosiahli 43,9 % úspešnosť, čo je nevyhovujúca úroveň (tabuľka 5).

Tabuľka 5 Hodnotiaca tabuľka

Okruh	Percentuálne hodnotenie	Slovné hodnotenie
Tematické okruhy	52,6%	málo vyhovujúca úroveň
Rečové zručnosti	56,4%	málo vyhovujúca úroveň
Jazykové prostriedky	43,9%	nevyhovujúca úroveň

Záver

Priemerná úspešnosť žiakov v ANJ bola 54,8 %, čo predstavuje málo vyhovujúcu úroveň dosiahnutých vzdelávacích výsledkov. V NEJ bola priemerná úspešnosť žiakov 45,4 %, čo je nevyhovujúca úroveň dosiahnutých vzdelávacích výsledkov.

Lepšie výsledky dosiahli žiaci v pamäťových úlohách, ktoré si vyžadovali vybavenie a reprodukovanie určitých pravidiel. Slabšie v úlohách zameraných na porozumenie a aplikáciu.

Odporúčania

riaditeľom základných škôl

- na základe analýzy výsledkov testov vo vybraných predmetoch prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatočných výkonov žiakov,

- oboznamovať sa s progresívnymi učebnými technikami a organizačnými formami vyučovania cudzích jazykov a aplikovať ich vo vyučovacom procese, dôraz klásť na nácvik komunikatívnych zručností,
- podporovať intenzívnejšie využívanie informačno-komunikačné technológie vo vyučovaní cudzích jazykov (internet, multimediálne programy a pod.)
- venovať pozornosť kontrole úrovne vedomostí žiakov v zmysle požiadaviek platných učebných osnov a vzdelávacích štandardov
- podporovať krúžkovú činnosť a realizáciu projektov rozvíjajúcich cudzí jazyk
- spolupracovať s rodičmi, aby prispeli k zvýšeniu motivácie žiakov učiť sa cudzie jazyky.